

УЧРХВх № 235/08.04.2014г.

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

СТ А Н О В И Щ Е

на проф. Петър Александров Банков, доктор – член на научно жури по процедурата за публична защита на дисертационния труд на Бюлент Юзюм – докторант задочно обучение към катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички”,
на тема: „Изследване приложението на международното и турското законодателство за футболно хулиганство и форми за превенция в Република Турция”
за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”

Научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”

Професионално направление 7.6. „Спорт”

Научен ръководител: проф. Симеон Йорданов, дн

1. Актуалност на дисертационния труд

Насилието във футбола вследствие на фактора футболно хулиганство е един от съвременните проблеми, които в една или друга степен оказва негативно влияние върху процеса на реализация на социалните функции на футболната игра в отделните страни. Водещи европейски страни в управлението и развитието на футбола отделят значителни ресурси за усъвършенстване на законодателството и правно-нормативната уредба за ефективно и устойчиво противопоставяне на проявленията и щетите от футболното хулиганство.

В тази връзка безспорно е актуалната потребност и значение на дисертационния труд на Бюлент Юзюм като специализирано теоретично и

научно-приложно изследване и подход в областта на законодателството на футболното хулиганство.

2. Характеристика на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 135 стандартни страници. Структуриран е в 4 взаимосвързани глави: литературен обзор; цел, задачи, методика и организация на изследването; анализ на резултатите от изследването, изводи и препоръки. Библиографията по темата на дисертационния труд включва 83 литературни и документални, а също и интернет източници (на турски и английски език).

Целта на изследването е: „Да се направи задълбочен анализ на резултатите от прилаганите законови мерки за борба срещу футболното хулиганство в Република Турция за установяване на ефективността от тяхното действие и формулиране на предложения, които да повишат резултатите в превенцията и противодействието на спортното насилие“. За изпълнение на работната хипотеза и целта на изследването са формулирани във взаимна връзка 5 научноизследователски задачи.

Докторантът прилага в процеса на проектиране и реализация на теоретичното и научно-приложното изследване методите: анализ на литературни, документални и интернет източници (контент-анализ); анализ на статистически данни; експертна оценка (с участие на председатели на държавни и обществени институции и организации); анкетен метод (с участие на 432 лица – членове на фенклубове в различни градове на страната).

Някои основни безспорни положителни резултати, постигнати чрез разработката на дисертационния труд. Те се свеждат до:

В глава първа на труда е направен професионален сполучлив анализ на: понятийния апарат на футболното хулиганство; историята, етапите, профила, психологическите аспекти, категоризирането, факторите, подходите и успешните практики за противодействие срещу футболното хулиганство в някои европейски страни и в Република Турция.

В глава трета на дисертационния труд докторантът представя анализи на резултати от теоретичното и научно-приложното изследване:

✓ контент-анализ на европейското и турското законодателство (закон 6222/2011) и конвенцията за насилие между зрителите, вкл. функциите на държавните и обществените институции и организации. Интерес представляват предвидените от закона наказания за различни хулигански прояви (табл. 8);

✓ докторантът предоставя актуална информация относно броя на: регистрираните футболни клубове в Турция (4443); арестите (общо 5269) за периода 2011/2013 г. според вида на нарушението в четирите футболни лиги в Турция; относителния дял на регистрираните престъпления на футболното хулиганство, вкл. 24% – злоупотреба с билети; 24% – употреба на насилие; 17% – хвърляне на пиротехника и др.;

✓ структура и относителен дял на арестите по клубна принадлежност и вида на нарушението на общо 55 отбора във футболни лиги на Турция (специфика и относителен дял на вида хулиганство);

✓ оценка на проблемите (общо 8) според експертите, вкл.: икономически интереси; политически интереси; липса на координация между звената; футболното хулиганство – културна традиция в турския футбол; недостиг на компетентни кадри и др.;

✓ информация от анкетното проучване, вкл.: пола, възрастта, образованието на фенове на футболни клубове в градовете; 56% от

анкетирани са посетители от 3–5 срещи на сезон; оценка на състоянието, достъпа, наличието на заплахи от насилие, формите на организиране на хулиганските прояви, обслужването на стадионите и др.

Отделни части по темата на дисертационния труд са публикувани в НМС „Спорт и наука“, вкл.: аспекти на футболното хулиганство, отношението на членовете на футболни фенклубове и проблеми, които възпрепятстват борбата срещу хулиганските прояви.

Изводите и препоръките са в съответствие с осъществената теоретична и научно-приложна дейност. Целесъобразно би било някои от препоръките да бъдат по-конкретно адресирани към държавни и обществени институции и организации. На тази основа да бъде подобро взаимодействие между тях в решаване на сложните проблеми на борбата срещу футболното насилие в обществото.

3. Приноси на дисертационния труд

В синтезиран вид те са:

✓ обогатена е теорията, предоставени са нови знания в областта на законодателни, управленски и социални аспекти на проявата и развитието на борбата срещу футболното насилие в Република Турция;

✓ приложени са съвременен подход и методи на изследване на структурата и значението на факторите, които оказват най-силно влияние върху процесите на разпространение и развитие на футболното хулиганство;

✓ проектиран е модел за създаване на „Обединен информационен център и единен автоматизиран регистър за опазване на обществения ред при футболни събития в Република Турция“. Неговото предназначение е постигане на ефективна превенция на различните форми на футболно хулиганство чрез участие на държавни и обществени субекти.

4. Заключение

Процедурите по подготовката на докторанта, разработката и представянето на дисертационния труд за вътрешна и публична защита са осъществени в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ; ППЗРАСРБ и Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ на НСА „Васил Левски“.

Докторският труд на Бюлент Юзюм е разработен и представен на професионално теоретично и научно-приложно равнище. Има практическо приложение в областта на турското законодателство като един от факторите на ефективно противодействие срещу футболното хулиганство, а с това и за усъвършенстване на управлението и развитието на футбола в Република Турция.

Рецензент:

София, 07.04.2014 г.

/проф. Петър Александров Банков, доктор/